

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

LÊ TRƯƠNG HẢI HIẾU

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TĂNG TRƯỞNG TRÊN ĐỊA
BÀN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH TRONG BỐI CẢNH
THỰC HIỆN CƠ CHẾ ĐẶC THÙ**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

TP. Hồ Chí Minh, năm 2020

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

LÊ TRƯƠNG HẢI HIẾU

**NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TĂNG TRƯỞNG TRÊN ĐỊA
BÀN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH TRONG BỐI CẢNH
THỰC HIỆN CƠ CHẾ ĐẶC THÙ**

Chuyên ngành: Kinh tế chính trị

Mã số: 9310102

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

1. TS. ĐINH SƠN HÙNG

2. PGS.TS. NGUYỄN MINH TUẤN

TP. Hồ Chí Minh, năm 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tác giả xin cam đoan Luận án “**Nâng cao chất lượng tăng trưởng trên địa bàn thành phố Hồ Chí Minh trong bối cảnh thực hiện cơ chế đặc thù**” là công trình nghiên cứu độc lập của riêng tác giả dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Đinh Sơn Hùng và PGS.TS.Nguyễn Minh Tuấn.

Ngoại trừ những tài liệu tham khảo được trích dẫn trong Luận án này, không có nghiên cứu nào của tác giả khác được sử dụng trong Luận án này mà không được trích dẫn theo đúng quy định. Tác giả cam đoan rằng toàn phần hay phần lớn Luận án này chưa từng được công bố hoặc sử dụng để nhận bằng cấp ở nơi khác.

TP.Hồ Chí Minh, ngày tháng năm 2020

Tác giả Luận án

Lê Trương Hải Hiếu

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN

MỤC LỤC

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

DANH MỤC BẢNG, BIỂU

ABSTRACT

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài nghiên cứu.....	1
2. Tiếp cận nghiên cứu	4
3. Mục tiêu, giả thiết và câu hỏi nghiên cứu của luận án.....	5
3.1. Mục tiêu nghiên cứu.....	5
3.2. Giả thiết nghiên cứu.....	5
3.3. Câu hỏi nghiên cứu	6
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của luận án	7
4.1. Đối tượng nghiên cứu.....	7
4.2. Phạm vi nghiên cứu.....	7
5. Những điểm mới của luận án	8
6. Kết cấu của luận án	8
Chương 1 TỔNG QUAN CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN	
ĐẾN LUẬN ÁN.....	10
1.1. Các công trình nghiên cứu trong nước	10
1.2. Các công trình nghiên cứu nước ngoài liên quan đến luận án.....	20
1.3. Khoảng trống các công trình nghiên cứu liên quan đến luận án	22
Tóm tắt chương 1.....	23
Chương 2 CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ CHẤT LƯỢNG TĂNG TRƯỞNG VÀ CƠ	
CHẾ ĐẶC THÙ ĐỂ PHÁT TRIỂN.....	25
2.1. Lý luận về chất lượng tăng trưởng	25
2.1.1. Một số khái niệm	25
2.1.1.1. Tăng trưởng kinh tế	25
2.1.1.2. Phát triển kinh tế	26
2.1.1.3. Phát triển bền vững	26

2.1.2. Một số quan điểm về tăng trưởng.....	27
2.1.2.1. Quan điểm cổ điển về tăng trưởng.....	27
2.1.2.2. Quan điểm của Các Mác và V.I.Lênin về tăng trưởng kinh tế.....	27
2.1.2.3. Mô hình Tân cổ điển về tăng trưởng	29
2.1.2.4. Mô hình tăng trưởng của J.M.Keynes	30
2.1.2.5. Mô hình tăng trưởng của Harrod – Domar	31
2.1.2.6 Quan điểm của các nhà kinh tế học hiện đại về tăng trưởng.....	32
2.2. Cơ sở lý luận về chất lượng tăng trưởng.....	33
2.2.1. Các quan điểm về chất lượng tăng trưởng	33
2.2.2. Đo lường chất lượng tăng trưởng	35
2.2.2.1. Đo lường chất lượng TTKT dựa trên cơ sở sử dụng có hiệu quả các nguồn lực và chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng hiện đại.....	35
2.2.2.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh CLTT liên quan đến hiệu quả xã hội, an sinh xã hội và phúc lợi xã hội.....	37
2.2.2.3. Chỉ tiêu phản ánh CLTT với việc phát triển cơ sở hạ tầng kỹ thuật đồng bộ, bảo vệ tài nguyên, giảm khai thác và tận dụng tài nguyên, đảm bảo môi trường sinh thái bền vững, ổn định.	38
2.2.2.4. Chỉ tiêu phản ánh CLTT với thể chế kinh tế thông qua vai trò quản lý của nhà nước.	38
2.3. Quan điểm của đảng cộng sản Việt Nam về chất lượng tăng trưởng	39
2.4. Về cơ chế đặc thù trong phát triển kinh tế - xã hội ở Việt Nam.....	41
2.4.1. Quan điểm về cơ chế đặc thù	41
2.4.2. Về phân quyền ở các địa phương	44
2.4.2.1. Khái niệm, nguồn gốc của phân quyền.....	44
2.4.2.2. Về nguyên tắc tự chủ tài chính và phân quyền.....	45
2.4.3. Căn cứ và cơ sở để Quốc hội ban hành cơ chế đặc thù theo Nghị Quyết số 54 cho TP.HCM làm thí điểm	46
2.5. Kinh nghiệm của một số nước về nâng cao chất lượng tăng trưởng và bài học kinh nghiệm cho thành phố Hồ Chí Minh	47
2.5.1. Kinh nghiệm của một số nước về nâng cao chất lượng tăng trưởng	47
2.5.1.1. Kinh nghiệm của Nhật Bản trong việc nâng cao chất lượng tăng trưởng.....	47

2.5.1.2. Kinh nghiệm của Singapore về nâng cao CLTT	48
2.5.1.3. Kinh nghiệm của Trung Quốc trong việc nâng cao CLTT.....	49
2.5.1.4. Kinh nghiệm của Thái Lan trong việc nâng cao CLTT	51
2.5.1.5 Kinh nghiệm về phân cấp và phân bổ ngân sách của Vùng Occitanie, Cộng hoà Pháp	52
2.5.2. Những bài học kinh nghiệm cho thành phố Hồ Chí Minh.....	53
Tóm tắt chương 2.....	56
Chương 3 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU CỦA LUẬN ÁN	58
3.1. Phương pháp tiếp cận nghiên cứu.....	58
3.1.1. Phép duy vật biện chứng.....	58
3.1.2. Phương pháp trừu tượng hóa khoa học	59
3.1.3. Phương pháp logic kết hợp với lịch sử.....	60
3.1.4. Phương pháp tiếp cận hệ thống.....	61
3.2. Các phương pháp nghiên cứu cụ thể	61
3.2.1. Phương pháp phân tích - tổng hợp	61
3.2.2. Phương pháp đối chiếu và so sánh	62
3.2.3. Phương pháp nghiên cứu tài liệu, thống kê, mô tả	62
3.2.4. Phương pháp nghiên cứu bàn giấy.....	63
3.3. Quy trình và khung phân tích luận án	64
Tóm tắt chương 3.....	65
Chương 4 THỰC TRẠNG CHẤT LƯỢNG TĂNG TRƯỞNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH GIAI ĐOẠN 2011 – 2018.....	66
4.1. Giới thiệu khái quát về thành phố hồ chí minh	66
4.2. Thực trạng cltt trên địa bàn thành phố hồ chí minh giai đoạn 2011 - 2018 .67	67
4.2.1. Thực trạng chất lượng tăng trưởng kinh tế.....	67
4.2.1.1. Thực trạng tăng trưởng kinh tế và chuyển dịch cơ cấu kinh tế	67
4.2.1.2. Thực trạng vốn đầu tư trên địa bàn thành phố	70
4.2.1.3. Thực trạng thu - chi ngân sách trên địa bàn Thành phố	74
4.2.1.4. Thực trạng về phát triển doanh nghiệp	75
4.2.1.5. Thực trạng phát triển hạ tầng kỹ thuật, giao thông đô thị.....	78
4.2.1.6. Thực trạng phát triển khoa học - công nghệ	79

4.2.2. Thực trạng giải quyết các vấn đề xã hội, văn hoá, y tế, giáo dục - đào tạo trên địa bàn Thành phố	80
4.2.2.1. Thực trạng giải quyết các vấn đề xã hội và đảm bảo an sinh xã hội	80
4.2.2.2. Xây dựng nền văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc	84
4.2.2.3. Thực trạng công tác giáo dục và đào tạo	86
4.2.2.4. Thực trạng công tác y tế và chăm sóc sức khỏe cộng đồng	93
4.2.3. Thực trạng chất lượng môi trường, sinh thái trên địa bàn Thành phố	95
4.2.3.1. Hoạt động bảo vệ và giảm ô nhiễm môi trường	95
4.2.3.2. Chương trình giảm ngập nước	97
4.2.4. Thực trạng chất lượng thể chế kinh tế.....	97
4.3. Đánh giá những kết quả đạt được và những hạn chế về cltt trên địa bàn tp.hcm thời gian qua.....	99
4.3.1. Những kết quả đạt được	99
4.3.2. Những hạn chế, yếu kém và nguyên nhân	103
4.3.3. Những vấn đề đặt ra về CLTT của TP.HCM thời gian qua	105
Tóm tắt chương 4.....	108
Chương 5 ĐỊNH HƯỚNG, MỤC TIÊU VÀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TĂNG TRƯỞNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH TRONG BỐI CẢNH THỰC HIỆN CƠ CHẾ ĐẶC THÙ	110
5.1. Tình hình thế giới và cơ chế, chính sách đặc thù phát triển có ảnh hưởng, tác động đến nâng cao chất lượng tăng trưởng kinh tế tp.hcm	110
5.1.1. Tổng quan tình hình thế giới và khu vực	110
5.1.2. Cơ chế, chính sách đặc thù phát triển có ảnh hưởng, tác động đến nâng cao CLTT kinh tế TP.HCM	110
5.1.2.1. Về quản lý đất đai	111
5.1.2.2. Về quản lý đầu tư.....	112
5.1.2.3. Về quản lý tài chính - ngân sách nhà nước.....	112
5.1.2.4. Về cơ chế ủy quyền.....	115
5.1.2.5. Về thu nhập của cán bộ, công chức, viên chức thuộc thành phố quản lý	115
5.2. Định hướng và mục tiêu nâng cao cltt trên địa bàn tp. hồ chí minh trong bối cảnh thực hiện cơ chế đặc thù	115

5.2.1. Định hướng nâng cao chất lượng tăng trưởng	115
5.2.1.1. Định hướng nâng cao chất lượng tăng trưởng về kinh tế	115
5.2.1.2. Định hướng phát triển các ngành, lĩnh vực kinh tế để nâng cao chất lượng tăng trưởng.	117
5.2.1.3. Định hướng phát triển đồng bộ kết cấu hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng kinh tế - xã hội	118
5.2.1.4. Định hướng giải quyết các vấn đề xã hội, đảm bảo an sinh xã hội	119
5.2.1.5. Định hướng về nâng cao chất lượng môi trường	119
5.2.1.6. Định hướng về vận dụng cơ chế đặc thù mà Quốc Hội chấp thuận cho thành phố làm thí điểm trong mối quan hệ với việc nâng cao chất lượng thể chế kinh tế; thu hút, tạo nguồn lực đầu tư.	120
5.2.2. Mục tiêu nâng cao chất lượng tăng trưởng giai đoạn 2020 – 2025, và tầm nhìn đến 2030	121
5.2.2.1. Mục tiêu tổng quát nâng cao chất lượng tăng trưởng giai đoạn 2020 – 2025, và tầm nhìn đến 2030	121
5.2.2.2. Mục tiêu cụ thể nâng cao chất lượng tăng trưởng kinh tế	121
5.3. Nhóm giải pháp chủ yếu để nâng cao cltt trên địa bàn thành phố hồ chí minh trong bối cảnh thực hiện cơ chế, chính sách đặc thù.	122
5.3.1. Giải pháp tạo sự đột phá trong nâng cao CLTT kinh tế và năng lực cạnh tranh.	122
5.3.1.1. Phát triển ngành công nghiệp - xây dựng.	123
5.3.1.2. Phát triển lĩnh vực dịch vụ	124
5.3.1.3. Phát triển ngành nông nghiệp	125
5.3.1.4. Phát triển khoa học - công nghệ; hoạt động đổi mới, sáng tạo, đô thị thông minh	126
5.3.1.5. Bồi dưỡng nguồn thu ngân sách Thành phố gắn với tiết kiệm chi tiêu, nâng cao hiệu quả đầu tư công.....	127
5.3.1.6. Thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài	127
5.3.1.7. Thu hút vốn đầu tư trong nước	128
5.3.1.8. Giải pháp nâng cao khả năng cạnh tranh của kinh tế Thành phố	128
5.3.2. Giải pháp quản lý, phát triển đô thị, kết cấu hạ tầng kỹ thuật	129

5.3.3. Nhóm giải pháp nâng cao chất lượng lĩnh vực văn hoá, y tế, xã hội và bảo đảm an sinh xã hội.	131
5.3.3.1. Phát triển lĩnh vực văn hóa.	131
5.3.3.2 Phát triển lĩnh vực thể dục thể thao	132
5.3.3.3. Lĩnh vực y tế, chăm sóc sức khỏe nhân dân	132
5.3.3.4. Giữ vững ổn định chính trị - xã hội, bảo đảm an ninh - quốc phòng vững chắc trên địa bàn Thành phố	134
5.3.3.5. Lĩnh vực an sinh xã hội, lao động, việc làm	135
5.3.3.6. Công tác dạy nghề	136
5.3.4. Giải pháp nâng cao chất lượng môi trường, sinh thái	137
5.3.5. Nhóm giải pháp về hoàn thiện thể chế kinh tế, nâng cao hiệu quả quản lý Nhà nước trên địa bàn Thành phố	137
5.3.5.1. Triển khai và thực hiện có hiệu quả chương trình cải cách hành chính.	137
5.3.5.2. Nâng cao hiệu quả đầu tư công	138
5.3.5.3. Đẩy mạnh liên kết trong Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam và hợp tác kinh tế - xã hội với các địa phương bạn	139
5.3.6. Nhóm giải pháp phát triển nguồn nhân lực, đặc biệt là nguồn nhân lực chất lượng cao	139
5.3.6.1. Đẩy mạnh thực hiện đào tạo nghề	139
5.3.6.2. Nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo phổ thông	140
5.3.6.3. Đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao	141
5.3.6.4. Nâng cao chất lượng của đội ngũ cán bộ, công chức công trên địa bàn Thành phố	141
5.3.6.5. Vận dụng và khai thác cơ chế đặc thù của TP.HCM theo NQ 54/QH để nâng cao thu nhập, thu hút chuyên gia, nhà khoa học, tài năng đặc biệt của Thành phố.	142
5.4. Một số kiến nghị đối với trung ương và các bộ ngành liên quan	142
5.4.1. Kiến nghị đối với Chính phủ	142
5.4.2. Kiến nghị đối với các Bộ, ngành Trung ương	143
Tóm tắt chương 5	144
KẾT LUẬN	144

**CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO**